

[Søren Olesen.]

jo er rigtigt, som det ærede medlem hr. Kr. Juul sagde, at betalingen fra befolkningens side sker ligeligt over skatterne, og derfor må der også være lige ret til de midler, som bagefter gives til støtte for undervisningsformål. Vi kan derfor kun glæde os over det foreliggende lovforslag, som atter betyder et lille fremskridt i den retning; jeg må sige, at denne ligestilling forsåvidt nu er gennemført, idet der vel må bevares en lille rest af økonomisk indsats fra deres side, som ønsker en friere styreform for deres skole. I den forbindelse er det også glædeligt, at der med hensyn til efterløn og pensionsforhold skabes bedre vilkår for friskolens lærere, hvorigennem der vel også åbnes en bedre adgang til pensionsret, hvis de eventuelt senere skulle gå over i den almindelige folkeskole.

Jeg kunne ønske at sige et par ord om den form for kontrol med hjemmeundervisning, som findes. Nu er det vel kun i meget få tilfælde, at hjemmeundervisning finder sted i vore dage; men jeg mener dog, at en kontrol her mere må bero på et almindeligt skøn end på en prøve, idet det jo er ret ugørligt for dem, som skal afholde en sådan prøve, at have tilstrækkeligt kendskab til barnets evner og derfor til, hvilke mål det vil være muligt at nå. Det er jo en ret svag udformning, når der står, at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligt kræves i folkeskolen. Vi, der har med det praktiske skolearbejde at gøre, ved, hvor stor forskel der er på de mål, som eleverne her når, og jeg mener derfor, at en kontrol med hjemmeundervisning mere må bero på det almindelige indtryk af, om børnene virkelig får en undervisning, end den skal være afhængig af en prøve, som det er meget vanskeligt at gennemføre på et retfærdigt grundlag.

Med disse bemærkninger vil jeg gerne tilsige min og mit partis støtte til lovforslaget.

Undervisningsministeren (Bomholt): Jeg takker de ærede ordførere for deres velvillige indstilling overfor forslaget. Det er jo et forslag, der — således som det ærede medlem hr. Horn siger — har et perspektiv, et roligt perspektiv fremover. Forhåbentlig lykkes det os nu at give friskolerne virkelig tryk i arbejdet.

Det ærede medlem hr. Horn gjorde opmærksom på, at der var visse private realskoler, selvejende institutioner og kommunale realskoler, der havde ondt ved at følge med i udviklingen med hensyn til materielanskaffelser o. lign., og det ærede medlem ønskede undersøgt, hvorledes disse skolars stilling nu vil blive i forhold til de friskolebevillinger, vi her giver. Jeg skal foretage en sådan undersøgelse.

Det ærede medlem hr. Kr. Juul var inde på meget omfattende problemer om opdragelseskrisen og disciplinkrisen. Jeg tror ikke stedet her er til en indgående drøftelse af disse komplicerede spørgsmål, men jeg er enig med det ærede medlem i, at opdragelseskrisen ikke skyldes skolen, men hjemmene; den skyldes i hvert fald ikke lærerne, måske i nogen grad de ugunstige betingelser, hvorunder der arbejdes, lokalemangel m. v. Men iøvrigt har det naturligvis sammenhæng med, at en gammel livsstil er ved at bukke under, og en ny livsstil endnu ikke har udformet sig.

Det ærede medlem gik ind på folkeskolens anliggender og nævnte et par udtalelser, jeg ved tidligere lejligheder har fremsat, udtalelser, som jeg gerne vil bekræfte: klasse-læreren i den store skole bør have samme frihed som klasselæreren i den lille skole. Jeg mener, en skolepolitik just må sigte imod et sådant mål, at læreren i den store skole virkelig får frihed i sit arbejde.

Det ærede medlem nævnte en anden ting, jeg skal have sagt: at skolelovgivningen bør være en rammelovgivning, der giver større spillerum for lærere, forældre o. s. v. Det tror jeg er det helt rigtige synspunkt. Vi bør i så vid udstrækning, som det overhovedet er muligt, gøre skolelovgivningen til en rammelovgivning, for at der kan være den størst mulige frihed til indenfor denne ramme at udforme skoletyper og skoleformer, således at skolebilledet bliver så rigt nuanceret som overhovedet muligt.

Og endelig kom det ærede medlem hr. Kr. Juul i forlængelse af disse citater ind på spørgsmålet om ansættelse i folkeskolen af lærere uden læreruddannelse. Der er jo her et voldsomt tryk på myndighederne for tiden, også på undervisningsministeriet, idet små sogne, navnlig på grund af lærermanglen, simpelthen ikke kan få kvalificeret lærer-